

తెలుగు / TELUGU

(తప్పనిసరి) / (Compulsory)

నీర్ణిత సమయం : మూడు గంటలు
Time Allowed : Three Hours

గరిష్ట మార్కులు : 300
Maximum Marks : 300

ప్రశ్నపత్ర విశేష సూచనలు

ముందుగా ఈ క్రింది సూచనలన్నింటిని జాగ్రత్తగా చదివి, సమాధానాలను రాయండి :

తప్పక అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయాలి.

ఒక్క ప్రశ్నకు/విభాగానికి మార్కులు ఆ ప్రక్కనే నీర్దేశింపబడి ఉంటాయి.

శిల్పికలో ప్రత్యేకంగా సూచింపబడిన స్థలాలలో తప్ప - అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు తెలుగులోనే(తెలుగు లిపిలోనే) రాయాలి.

ప్రశ్నల వద్ద నీర్దేశించిన పదాల సంఖ్యను పాటింపక ఎక్కువ రాసినా, తక్కువ రాసినా, ఉక్క పరిమితికంటే హెచ్చుతగ్గలున్న మార్కులను తగ్గించటం జరుగవచ్చును.

ఈ లఘుపుస్తకంలో ఏదైనా ప్రశ్నకు, విభాగానికి సమాధానం రాయనప్పుడు ఖాళీ స్థలాన్ని విడిచిపెట్టక, ఆ చోట స్పష్టంగా కొట్టివేయాలి.

Question Paper Specific Instructions

Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :

All questions are to be attempted.

The number of marks carried by a question/part is indicated against it.

Answers must be written in TELUGU (Telugu script) unless otherwise directed in the question.

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to and if answered in much longer or shorter than the prescribed length, marks may be deducted.

Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

**Q1. ఈ క్రింది అంశాలలో ఏదైనా ఒకదానిని గురించి సుమారు ఆరువందల
(600) పదాలలో వ్యాసరచన చేయండి :**

100

- (a) పిల్లల్లో పాష్టికాహారలోపం
- (b) ప్రపంచ శాంతి-సామాజిక
- (c) మాతృభాష - ప్రాథమిక విద్య
- (d) అద్దగర్జం - సామాజిక అంగకారం

**Q2. ఈ క్రింది గద్య భాగాన్ని త్రాద్ధగా చదివి, దిగువ ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సరైన
సమాధానాలను స్పష్టంగా వ్యాయండి :**

12×5=60

ప్రాచీన భారత దేశంలో రాచరిక వ్యవస్థ చాలా ప్రభావ వంతంగా ఉండేది. రాజే రాజ్యానికి ఆత్మ వంటివాడు. ప్రాచీన ధార్మిక గ్రంథాల ప్రకారం రాజే ప్రజలకు దైవం. రాజుగారి సహాయంతో ప్రజల తమ దుఃఖాన్ని పోగొట్టుకొనేవాళ్ళ. రాజులేని సమాజం పరిస్థితి దుఃఖదాయకం. ప్రాచీన భారతీయ పండితులు ఎప్పటి కష్టాన్ని రాజులేదా రాజ్యం ఆవిర్భవం గురించి తను అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చుతూ ఉండేవారు. ఇవి వివిధ సిద్ధాంతాల రూపంలో కొన్ని ప్రతిపాదనలను మనముందుంచాయి. ఆధ్యాత్మిక సిద్ధాంతం, శక్తి సిద్ధాంతం, రక్షణ సిద్ధాంతం, సామాజిక ఓప్పందాల సిద్ధాంతం మొదలైనవి.

కౌటిల్యాడు రాజ్యాన్ని ముఖ్యమైన, అవసరమైన, సంక్లేషమాయికమైన వ్యవస్థగా భావించారు. ఆయన రాజు ఆవిర్భవాన్ని దశలవారీగా విశ్లేషించలేదు. పెద్ద చేప చిన్న చేపను మొంగినట్టు ప్రాచీన కాలంలో బలవంతులు బలహీనులను అణచివేశారని తన ‘అర్ధశాస్త్రం’ లో స్పష్టంగా చెప్పాడు. ప్రజలు ఇలాంటి దురన్యాయంతో హింసింపబడ్డారు. దీన్ని మత్స్యనామం అంటారు. అంటే చిన్న చేపను పెద్దచేప తినడం. మరో మాటలా చెప్పాలంటే ఆటవిక న్యాయం. హింసకు గురైన ప్రజలు సామూహికంగా తమలోని సమర్థుణ్ణి రాజుగా ఎన్నకునేవారు. వాళ్ళ వ్యవసాయ ఉత్పత్తిలో ఆరవ వంతు, వ్యాపారంలో వచ్చిన లాభంలో

పదవవంతు రాజుకు ఇచ్చేవిధంగా నిర్ణయం తీసుకొనేవారు. దానికి బదులుగా రాజు ప్రజల సంక్షేమాన్ని తన బాధ్యతగా తీసుకొనేవాడు. రాజు తాను నిర్ణయించిన నియమాలను అతిక్రమించిన ప్రజలను శిక్షించేవాడు. ఇంద్రుడి లాగా, యముడి లాగా రాజును రక్షకుడుగాను, పరిపాలకుడిగాను భావించేవారు. కౌటిల్యుడి ప్రకారం, రాజుమాటను తిరస్కరించడం లేదా ఆయన్ను అవమానించడం నిషేధం.

రాజుగారు రక్షణ ఇచ్చే సమాజంలో ప్రజలు ఇళ్ళ తలుపులు తెరచి పెట్టి భయం లేకుండా తిరిగేవారు. రాజు రక్షణలో స్త్రీలు బంగారు నగలు ధరించి ఒంటరిగా తిరిగే వారు. రాజు రక్షణలో ఉన్న సమాజంలో మానవత్వపు పాలన ఉండేది. అలాంటి రాజ్యం అన్ని విధాలుగా అభివృద్ధిచెందేది. ఈ సత్యం ఇతర ప్రాచీన గ్రంథాలతో పాటు కౌటిల్యుని ‘అర్ధశాస్త్రం’ లో కూడా సూత్రికరించబడింది. పూర్వం రాజు పదవి చిరస్థాయిగా ఉండేది కాదు లేదా ఆయన అధికారాలకు కళ్ళం ఉండేది. అయితే వేదకాలం తరువాత, రాజ్యం పరిధి విస్తరించబడింది. రాజుగారి గౌరవం పెరిగేకొద్దే ఆయన అభిమానం, గొప్పదనం, ఆడంబరం పెరగసాగాయి. శుక్రాచార్యుడి చేతుల్లో కూడా ఈ సత్యానికి సంబంధించిన పూర్తి వివరాలు ఉన్నాయి.

- (a) రాజు, రాజ్యానికి సంబంధించిన ప్రాచీన దృక్పథం ఏమిటి ? 12
- (b) ‘మత్స్య న్యాయం’ – అన్యాయం అంటే ఏమిటి ? 12
- (c) రాజుకు, ప్రజలకు ఉన్న పరస్పర సంబంధానికి ఆధారం ఏమిటి ? 12
- (d) ‘మానవత్వపు పాలన’ అంటే ఏమిటి ? 12
- (e) వేదకాలం తరువాత రాజ్యంలో వచ్చిన మార్పులేవి ? 12

Q3. ఈ క్రింది ప్రస్తావికను మీ సాంత మాటలలో మూడవ వంతు పరిమాణానికి కుదించండి. దీనికి శీర్షిక అవసరం లేదు:

60

రాజు రామ్ మోహన రాయ్ స్థాపించిన బ్రహ్మ సమాజ ప్రభావానికి అడ్డంకులు స్పష్టించటం కోసం భారత దేశంలోని వారి పారసంఘాలవాళ్లు క్రీ.స. 1830 లో ధర్మ సమాజాన్ని స్థాపించారు. ఆదే సమయంలోనే విద్యార్థుల్లో ఆధునిక భావాలను ప్రేరేపిస్తూ హాగ్ని దెరిజియో హిందూ కళాశాలలో అకడమిక్ అసోసియసన్ స్థాపించారు. సమాజాన్ని క్లిషింపజేస్తున్న దురాచారాలను, మూడునమ్మ కాలను పారద్రోలడంప్రజలను జాగరూకులను చేయటం లక్ష్యంగా బలోపేతం కొనసాగింది. ఈ సంస్కృతాయువ బెంగాళ్ల అనే మరో సంస్కృతును స్థాపించింది. హిందూ కళాశాల ఉద్యోగస్తలు స్పష్టించిన సమస్యల వల్ల ఈ సంస్కృతిపేయింది. ఇందులోని సభ్యులు తదనంతర కాలంలో బ్రహ్మ సమాజంలో చేరారు. రాజు రామ్ మోహన రాయ్ మరణానంతరం బ్రహ్మ సమాజ దార్శనికత్వం బెంగాలులోని ప్రముఖ వ్యాపారవేత్త అయిన ద్వారికానాథ్ రాగుర్ చేతికిమారింది. 19వ శతాబ్దపు 4, 5, దశాబ్దాలలో ప్రజలను చైతన్యపరచడం కోసం ఇటువంటి సామాజిక సంస్కృతులు అనేకం పుట్టు కొచ్చాయి. ఈ క్రమంలోనే 1851వ సం.లో జాతీయ రాజకీయ సంస్కృతి బ్రిటీష్ ఇండియన్ అసోసియేషన్ అను సంస్కృతిప్రాటియింది.

ఇలాంటి సన్నివేశాలే బోంబాయిలోనూ కన్నించసాగాయి. ఈ ప్రదేశంలో గౌరవస్తానంలోనూ, సుసంపన్ములు గాను ఉన్న పార్టీలు ఈ రకమెన్న ఉద్యమాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వీళ్ళ ఆంగ్లీయుల పాలనను సమర్థించారు. మహారాష్ట్ర ప్రాంతంలో ఆంగ్ల సంప్రదాయాన్ని నేర్చించే ఎలిఫిన్స్‌టన్‌కళాశాలలో చదివి అభివృద్ధిలోకి వచ్చిన పూర్వ విద్యార్థులైన యువకులే ఇందులో సభ్యులు. పేరెన్నికగన్న మేధావి బాలశాస్త్రి జంబేకర్ గారు ఆంగ్ల-మరాటి ‘బోంబాయిమిట్రర్’ ను స్థాపించి ఆంగ్లీయుల పాలనలో భారతీయుల భాగస్వామ్యంగురించి, ఆంగ్లీయులు మోపుతున్న శిస్తులు, రుసుంలపై ధ్వజమెత్తారు. మరొక మేధావియైన రామకృష్ణ విశ్వనాథ్‌గారు భారత దేశ చరిత్ర అనే గ్రంథాన్ని మరాటి భాషలో రచించారు. ఇందులో ఆంగ్లీయులపాలనా విధానాలను విమర్శించారు. ఆంగ్లీయులకు భారతీయులకు మధ్యగల సన్నిహితసంబంధాల దృష్ట్యా సర్వకు పోతున్నారని

విమర్శించారు. మరాతలో మరో మేధావియైన గోపాల్ హారిదేస్ ముఖ్ పూనే నుంచి ప్రచురితమయే ‘ప్రభాకర్’ లో రచించిన వ్యాసాలలో భారత దేశానికి స్వాతంత్ర్యం లభించటంలో ఉన్న నష్టాల్చి బేరీజు వేస్తూ ఒక వ్యాసం ప్రచురించారు. ఇతని అభిప్రాయం ప్రకారం భూస్వామ్య సంప్రదాయంతో వాటుగా, మేధో సంపన్మూలకు సాధారణ ప్రజానికానికి మధ్య పెద్ద అగాధం ఉండట మనే రెండు ప్రధాన కారణాల వల్ల భారత స్వాతంత్ర్యానికి నష్టం వాటిల్ల తుందని అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు.

యువ విద్యార్థులు బ్రిటీష్ వాళ్లకు ఉన్న హక్కులు భారతీయులకు కూడా ఉండాలని కోరడంతో 1852 లో ఏర్పడిన బాంబే అసోసియేషన్ సభ్యుల మధ్య చీలిక ఏర్పడింది. దాని వల్ల సమాజంలోని అగ్రవర్ధక ఉదారవాద వ్యాపారులు దీనికి దూరమయ్యారు. మద్రాసు సంస్థ మాత్రం జమీందారుల భారతీయ రైతులను స్వలాభానికి దోషించి చేయటాన్ని గుర్తించింది. ఆ సమయంలోనే ఈస్టిండియా కంపెనీ అధికార పత్రం పునఃపరిశీలించటం జరిగింది. పై మూడు సంస్థలు బ్రిటీష్ రాజ్యపాలనలోని దోషం వల్ల జరుగుతున్న అన్యాయాలను తెలియజేస్తూ లండన్ పాల్మేంటుకు వినతిపత్రాలను సమర్పించాయి.

(300 పదాలు)

Q4. ఈ క్రింది తెలుగువచనాన్ని ఆంగ్లంలోనికి అనువదించండి :

20

ప్రతిదేశచరిత్ర ఆదేశ భాగోళిక పరిస్థితిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. భారతదేశానికి సంబంధించి చూస్తే, దాని నాగరికత అనాదికాలం నుంచి అభివృద్ధి చెందుతూనే ఉంది. భారతదేశానికి ఉత్తరాన భయంకరమైన పర్వతాలు, దక్షిణాన సముద్రాలు ఆటంకాలుగా ఉండడం వల్ల భారత దేశం మిగిలిన ప్రపంచానికి వేరుగా ఉంది. అందు వల్ల విదేశీ ప్రభావం ఎక్కువగాలేదు. 1600 మైళ్ల పొడవు, 50 మైళ్ల వెడల్పు ఉన్న హిమాలయాలు పడమర నుంచి తూర్పువరకు పెట్టిని గోడలూ ఉంది. తూర్పున పట్టులు, నాగ, లుపాలు కొండల్లో దట్టమైన అడవులు ఉండడం వల్ల రాకపోకలకు ఆటంకంగా ఉంది. పశ్చిమాన కొన్నిదార్లు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు బైబిల్, బోలన్ వాటి ద్వారా విదేశీయులు వచ్చేవారు. దక్షిణంవైపు

సతాబ్దాల తరబడి సముద్రం రాకపోకలకు అంతరాయంగా ఉంది. ఆ తరువాత నొకాయానంలో చాలా అభివృద్ధి జరిగింది. దాంతో సముద్ర వ్యాపానికి సముద్రం సులభమార్గం అయింది. 1498 లో వాస్తు డీగామా నాయకత్వంలో పోర్చుగీసులు మొదటి సారిగా సముద్రమార్గంలో భారత దేశానికి వచ్చారు. తరువాత డచ్, ఫ్రెంచ్, ఇంగ్ల్యా వాళ్ళు వచ్చారు. భారత దేశంలో తమ సార్వభౌమాధికారాన్ని నెలకొల్పడానికి వాళ్ళలో వాళ్ళు చాలా కాలం పోరాడుకున్నారు. అలా భారత నాగరికత మీద విదేశీ ప్రభావం పడకపోకడానికి భారత భాగోళిక పరిస్థితి కారణమైంది.

Q5. ఈ క్రింది ఖండికను ఇంగ్లీసు నుండి తెలుగులో అనువదించండి :

20

At the stroke of the midnight hour, when the world sleeps, India will awake to life and freedom. A moment comes, when we step out from the old to the new. It is fitting that at this solemn moment we take the pledge of dedication to the service of India. The service of India means the service of the millions who suffer. It means the ending of poverty and ignorance. It means the ending of disease and inequality of opportunity. The ambition of the greatest man of our generation has been to wipe every tear from every eye. That may be beyond us, but as long as there are tears and suffering, so long our work will not be over. This is no time for petty and destructive criticism, no time for ill-will or blaming others. We have to build the noble mansion of free India where all her children may dwell.

It is a fateful moment for us in India, for all Asia and for the world. A new star rises, the star of freedom in the East, a new hope comes into being. May the star never set and that hope never be betrayed !

Q6. (a) ఈ క్రింది వాటిని మీసాంత వాక్యాలలో ప్రయోగించండి :

2×5=10

(i)	గోడమీదపిల్లి	2
(ii)	కుప్పు కూలు	2
(iii)	చేతిలో చేయి వేసి చెప్పటం	2
(iv)	కన్న కుట్టినది	2
(v)	మన్న మిన్న గానక ఉండు	2

(b) ఈ క్రింది వాటికి సమానార్థక పదాలను వ్రాయండి : $2 \times 5 = 10$

(i)	వ్యాధి	2
(ii)	భూమి	2
(iii)	చాలా	2
(iv)	పోరు	2
(v)	స్తంభం	2

(c) ఈ క్రింది వాటికి వ్యతిరేకార్థ పదాలను వ్రాయండి : $2 \times 5 = 10$

(i)	పెరుగుదల	2
(ii)	ఆంతర్గతం	2
(iii)	ఓటమి	2
(iv)	విదేశి	2
(v)	ఇరుకు	2

(d) ఈ క్రింది పదాలలోని అక్షరదోషాలను సరిచేయండి : $2 \times 5 = 10$

(i)	కూరమైన్న	2
(ii)	సులభమైనది	2
(iii)	కండించు	2
(iv)	బోదకుడు	2
(v)	వ్యతిరేఖం	2